

Uusi vehnämylly ennätti olla toiminnassa vain muutaman vuoden.

Kääpälän mylly osa III

Kylä kuihtuu

Kääpälän myllylle tuli pienen kyläyhteisön ensimmäinen puhelin, joka pitkään oli ainoa. Sähkökin vedettiin muihin taloihin paljon myöhemmin.

Yhteisössä oli 7 taloa. Luulahden rannalla oli Niemelä, Lahtela ja Luulahti (Kymen kämppä), Luujan varrella oli Jokela ja Myllylä, yläpuolella Salon talo ja Järvelä Naarajärven rannalla. Vielä 1950-luvun alussa **Vilhard Paukunen** rakensi talonsa Niskalammen rannalle myllyn läheisyyteen.

Sodan jaloista evakkoon joutuneita karjalaisia tuli lehmiseen myllylle loppukesästä 1944. Osa jatkoi matkaa levähdettyään muutaman päivän. Muun muassa Nuijamaalta ja Vahvialasta tulleet Pekkalat, Kukkarot sekä Moision "Eiluska" jäivät talven yli.

Ruuton myytyä myllyn **Johan Saralle** ei myllyllä tapahtunut muutoksia. Hän ei itse ollut mylläri, vaan hänellä oli mylläreinä en-

sin **Jääskeläinen** ja myöhemmin **Hongisto**-nimiset miehet vuosina 1945-48. Johan Sara myi myllyn nopeasti pois ja syyskuussa 1948 tuli myllyn pitäjäksi **Jaakko Liljebloom** Myllykoskelta.

Uusi aika

Alkoi uusi aika. Vanha, yli 100 vuotta lähikylien viljat jauhanut, kahden kiviparin mylly purettiin pois ja tilalle alkoi kohota uusi, uljas nelikerroksinen vehnämylly.

Pihapiiristä purettiin vanhat aitat ja navetta. Uusi aitta- ja halkoliiterirakennus rakennettiin vähän toiseen paikkaan maakellarin ja karjapihan väliin. Uusi navetta rakennettiin vähän syrjään entisestä, osin maan sisään.

Komea ja korkea vehnämylly valmistui ja se vihittiin käyttöön 1950-luvun alussa, hieman ennen kuin puolustusvoimien ensimmäinen rakennusleiri tuli alueelle ja ensimmäiset ampumaleirit Loirin

kankaalla Pahkajärven läheisyydessä alkoivat.

Armeija tuli

Ensimmäinen rakennusleiri syyskuussa 1952 majoittui telttoihin kotitien varteen Niskalammen rannalle. Kivikoloon tehtiin "Töpinä". Risulammen rannalle rakennettiin ensimmäinen sotilaskoti; Sälkeistöntien varteen nousi toimistorakennuksia; kotini molempuolisiin niemiin Naarajärven rannalle rakennettiin toiseen kantahenkilökunnan sauna ja toiseen miehistösauna. Meiltä metsään päin rakennettiin Savontalo ja Karjalantalo. Myöhemmin perunapeltomme taakse nousi suurempi sotilaskoti.

Seuraava rakennusleiri majoitui myllyltä noin puoli kilometriä Kääpälään päin Kivenkänteeseen helmikuussa 1953.

Alueita myytiin ja lunastettiin puolustusvoimille, kasarmeja alet-

44 tulivat evakot myllylle. Ilmari ja Tyyne Pekkala ja lapset Airi, Sinikka, Martti ja Eila, Tyttö-Typi, Ilmarin sisko, joka asui Vahvialassa. Kuvassa myös oik. Adam ja Ida Kukkaro (Nuijamaalta) ja Tauno.

tiin rakentaa Vekaranjärven läheisyyteen ja Vekaranjärven varuskunta alkoi muodostua.

Korvaukset olivat pieniä, ja valittamalla olisi saanut vielä vähemmän. Yhdeksän hehtaarin ja kodin korvauksista ei paljon jäänyt, kun osti talon ja tontin Vuohijärveltä.

Hiipuvaa

Armeijan tulo alueelle hiljaa hiivutti myllytettävien viljojen määrää sitä mukaa kun väki alueella väheni. Tuli myös puomeja estämään kulkua.

Vehnämyllyn rakentanut mylläri Jaakko Liljebloom lähti helmikuussa 1957. Myllyn lähistön taloista ihmiset lähtivät kuka minnekin hie- man eri aikoina 1950-luvulla. Vanhempani muuttivat Vuohijärvelle 4.5.1960.

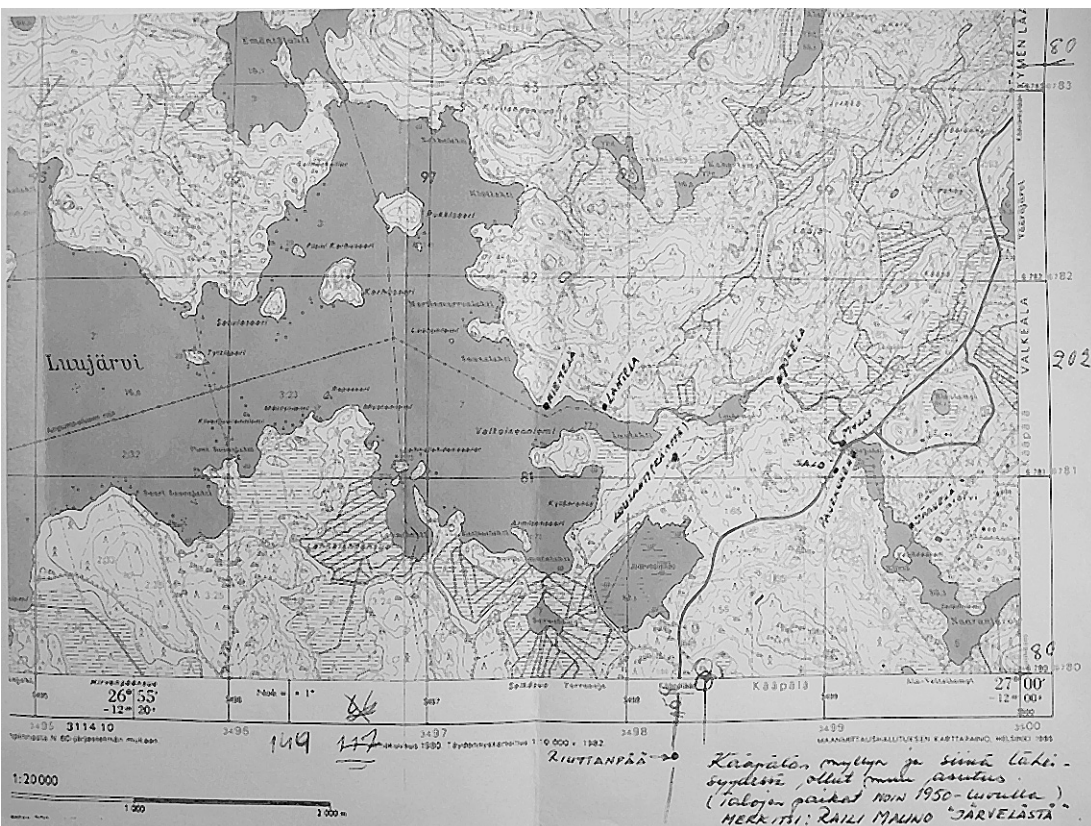
Myllyllä oli vielä vuoden 1957 jälkeen toimintaa muutaman vuoden, mutta ei kukaan heistä voinut enää suunnitella tekevänsä elä-

mäntytöitään siellä. Myllyn viimeisinä käyttövuosina sattui vielä kuolemaan johtanut tapaturma lyhyen aikaa toimineelle myllärielle.

Niin päättyi Kääpälän myllyn tarina Luukosken partaalla, paikalla, jossa Rudolf-enon mukaan oli ollut mylly 700-vuoden ajan, eli yhtä kauan kuin oli Mäntysaaren hautausmaa ollut käytössä. Ensin oli pitkään kotitarvemylly, sitten 1840-luvulta lähtien kahden kiviparin mylly ja vuodesta 1950 vehnämylly.

Nyt tuolla varuskunta-alueella on jäljellä vain vehnämyllyn alinta osaa, asuinrakennuksen pihapiiri ja maakellari. Kodin ulkorappuina olleet vanhat myllynkivet ja turbiinikopin rattikin ovat kadonneet ties minne.

Muistot eivät ole vielä kadonneet. Jokainen talo ja sen asukkaat ovat muistissa, samoin teiden ja mäkien vanhat nimet.

Luulahden rannalle muodostunut kylä kuihtui vähitellen varuskunnan vallatessa alueita.

Hetken aikaa kylä ja puolustusvoimat viettivät yhteiseloä. Kuvassa Raili Mauno on äitinsä ja sisarensa kanssa varuskunnan vieraana.